

Seat No. : _____

NH-116

November-2025

B.A., Sem.-V

DSC-C-353 : Gujarati
(સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો-1)
(NEP-2020)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. કલાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, વિભિન્ન કલાપ્રકારોની લાક્ષણિકતાઓ નિરૂપો. 10
અથવા
1. સાહિત્યકલાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, સાહિત્યકલાના વિશેષો વર્ણવો. 10
2. આચાર્ય ભરતમુનિનું રસસૂત્ર આપી, રસ વિચારણા સ્પષ્ટ કરો. 10
અથવા
2. ટૂંકનોંધ લખો : (બંને) 10
(1) ધ્વનિ વિચાર
(2) વક્રોક્તિ વિચાર
3. પ્રશિષ્ટ સાહિત્યની વિચારધારાનો વિગતે પરિચય આપો. 10
અથવા
3. ટૂંકનોંધ લખો : (બંને) 10
(1) વાસ્તવદર્શી સાહિત્ય
(2) આધુનિક સાહિત્ય
4. કાવ્યનાં પ્રયોજનોની વિગતે ચર્ચા કરી, આચાર્ય મમ્મટના મતે કયું પ્રયોજન મુખ્ય છે ? જણાવો. 10
અથવા
4. ટૂંકનોંધ લખો : (બંને) 10
(1) કાવ્ય હેતુ
(2) ભારતીય મીમાંસકોની કાવ્યની વ્યાખ્યાઓ

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો : (હેતુલક્ષી)

10

- (1) પ્રાચીન-મધ્યકાલીન સમયમાં કવિઓને મળતો રાજ્યાશ્રય એ _____ પ્રાપ્તિ પ્રયોજન છે.
(A) યશ (B) અર્થ
(C) જ્ઞાન (D) ઉપદેશ
- (2) રીતિ કાવ્યનો આત્મા છે. – વ્યાખ્યા _____ આપે છે.
(A) ભરત (B) વામન
(C) ક્ષેમેન્દ્ર (D) મમ્મટ
- (3) મહાકવિ કાલીદાસકૃત 'અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ' નાટક _____ સાહિત્યનું ઉદાહરણ છે.
(A) આધુનિક (B) પ્રશિષ્ટ
(C) વાસ્તવદર્શી (D) સુધારક
- (4) 'કાવ્ય પ્રકાશ' ગ્રંથના કર્તા આચાર્ય _____ છે.
(A) ભરત (B) હેમચંદ્રાચાર્ય
(C) મમ્મટ (D) આનંદવર્ધન
- (5) લલિતેતર સાહિત્યનો પ્રધાન હેતુ માત્ર _____ આપવાનો હોય છે.
(A) આનંદ (B) ઉપદેશ
(C) માહિતી (D) બોધ
- (6) વૈદ્ભી રીતિમાં _____ ગુણો હોય છે.
(A) ત્રણ (B) ચાર
(C) દસ (D) બાર
- (7) પશ્ચિમમાં આધુનિક સાહિત્યની વિચારધારાના પ્રથમ કવિ _____ છે.
(A) બોદલેર (B) શૈલી
(C) બાયરન (D) મિલ્ટન
- (8) _____ કળાનું ઉપાદાન સૌથી વધારે સૂક્ષ્મ છે.
(A) શિલ્પ (B) સ્થાપત્ય
(C) ચિત્ર (D) સાહિત્ય
- (9) ગુજરાતી સાહિત્યમાં કાંત-કલાપી _____ વિચારધારાના કવિ છે.
(A) પ્રશિષ્ટ (B) રંગદર્શી
(C) આધુનિક (D) વાસ્તવદર્શી
- (10) કામિની કોકિલા, કેલિ કુજન કરે _____ વક્તાનું ઉદાહરણ છે.
(A) વાક્ય (B) પ્રત્યય
(C) પ્રકરણ (D) વર્ણવિન્યાસ